

ریسک‌های تجاری، نوسانات ژئوپلیتیکی و تقاطع‌های سیاست پولی

در هفته پیش‌رو، اقتصاد جهانی در میانه‌ای از عدم قطعیت‌ها، رقابت‌های تجاری و تصمیمات حساس بانک‌های مرکزی قرار دارد. اگرچه برخی شاخص‌ها از بازگشت آرامش به بازارهای جهانی حکایت دارند، اما سایه سنگین سیاست‌های تجاری جدید آمریکا، تنش‌های خاورمیانه، و چشم‌انداز متزلزل رشد در اقتصادهای نوظهور، آینده را مبهم ساخته است.

آمریکا | آزمون بزرگ تعرفه‌ها و نرخ بهره

در رأس مهم‌ترین تحولات هفته پیش‌رو، ضرب الاجل ۹ جولای (۱۹ تیر) برای تمدید یا بازگشت تعرفه‌های گمرکی آمریکا قرار دارد. این سیاست که به «دوره ۹۰ روزه بازنگری تعرفه‌ای» موسوم شده، در صورت عدم تمدید، می‌تواند آتش یک جنگ تجاری جدید را شعله‌ور کند؛ به ویژه با حضور دونالد ترامپ در کاخ سفید، سیگنال‌هایی مبنی بر افزایش تعرفه‌ها علیه واردات از چین، اتحادیه اروپا و حتی برخی شرکای آمریکای لاتین به گوش می‌رسد. بازارها در انتظارند ببینند آیا این سیاست، واکنشی بازدارنده از سوی شرکای تجاری به همراه خواهد داشت یا موجب انتقال سرمایه از بازارهای نوظهور به دارایی‌های امن خواهد شد. افزون بر این، داده‌های اشتغال ماه ژوئن و انتشار صورتجلسه فدرال رزرو نیز راهنمایی کلیدی برای مسیر آینده نرخ بهره در آمریکا خواهند بود. کاهش نرخ بهره در تابستان، همچنان در هاله‌ای از تردید قرار دارد.

اروپا | ثبات ارزی، تردید در سیاست پولی

در اروپا، تمرکز بر نشست Sintra و سخنان اخیر کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپاست. وی بر دشواری پیش‌بینی تورم در شرایط کنونی و شکنندگی اقتصاد منطقه یورو تأکید داشته است. یورو با جذب سرمایه‌های جهانی، وارد فاز تقویت شده و بخشی از سرمایه‌گذاران، آن را جایگزینی برای دارایی‌های دلاری می‌دانند. با این حال، رشد پایین اقتصادی، بحران سیاسی در فرانسه و نااطمینانی انتخابات، همچنان موتورهای رشد را کند کرده‌اند.

چین | احیای کند در میان فشارهای خارجی

چین، با آن که در سال ۲۰۲۵ بسته‌های محرک قابل توجهی به اجرا گذاشته، هنوز با احیای واقعی فاصله دارد. داده‌های جدید از کاهش صادرات به غرب حکایت دارد و تضعیف تقاضای داخلی نیز موجب رکود در بخش املاک و تولید صنعتی شده است. تعرفه‌های جدید آمریکا، اگر اجرایی شود، فشار مضاعفی بر صادرات چین وارد خواهد کرد. شاخص‌های خرید (PMI) و داده‌های تولید صنعتی که در این هفته منتشر می‌شوند، در مرکز توجه قرار دارند.

هند | ستاره باثبات جنوب آسیا

در میان آشننگی جهانی، هند همچنان مسیر رشد پایدار خود را طی می‌کند. تورم کنترل شده، رشد تقاضای داخلی و توسعه در بخش زیرساخت و فناوری، این کشور را به مقصدی مطمئن برای سرمایه‌های جهانی تبدیل کرده است. سرمایه‌گذاری دولت در انرژی‌های نو و پروژه‌های شهری سازی هوشمند، چشم‌انداز اقتصادی هند را تقویت کرده‌اند.

روسیه | رشد تحت فشار، اقتصاد جنگی

روسیه علی‌رغم تحریم‌های گسترده، از طریق فروش انرژی به شرق آسیا و افزایش تعاملات با بریکس، توانسته بخشی از شکاف تجاری خود را پر کند. اما تداوم جنگ، فشار مالی و کاهش ارزش روبل، اقتصاد این کشور را به یک الگوی بسته و دفاع محور سوق داده است. گزارش‌های بودجه دفاعی هفته آینده، تحلیل‌گران را به بررسی پایداری مالی روسیه و تداوم مسیر کنونی سوق می‌دهد.

سوریه، فرصتی نو پس از لغو تحریم‌ها

در هفته آینده (۱۱ تا ۱۸ تیر ۱۴۰۴)، اقتصاد سوریه در آستانه تحولی تاریخی قرار دارد. لغو تحریم‌های گسترده آمریکا توسط رئیس‌جمهور ایالات متحده آمریکا، فرصتی بی‌سابقه برای بازسازی و بازگشت به جامعه جهانی فراهم کرده است. این اقدام به دولت امکان می‌دهد تا از منابع مالی بین‌المللی بهره‌برداری کند و پروژه‌های زیرساختی را آغاز نماید. علاوه بر این، حمایت‌های مالی از سوی کشورهای عربی، به ویژه عربستان سعودی، روند بازسازی را تسریع خواهد کرد. با این حال، چالش‌های اقتصادی همچنان پابرجا هستند. بیش از نیمی از جمعیت سوریه در فقر شدید به سر می‌برند و زیرساخت‌های اقتصادی کشور به شدت آسیب دیده است. افزایش نرخ بیکاری و کاهش شدید تولید ناخالص داخلی از دیگر مشکلات عمده است. در مجموع، اگرچه شرایط اقتصادی سوریه در هفته پیش‌رو با چالش‌های جدی مواجه است، اما لغو تحریم‌ها و حمایت‌های بین‌المللی می‌تواند زمینه‌ساز تحولی مثبت در مسیر بازسازی و توسعه کشور باشد.

ایران | ثبات، تهدید، فرصت

در هفته آینده، اقتصاد ایران تحت تأثیر دو عامل کلیدی قرار خواهد گرفت: تهدیدات نظامی رژیم صهیونیستی و آمریکا و همچنین تعیین تکلیف تعرفه‌های تجاری آمریکا که می‌تواند تأثیر گسترده‌ای بر اقتصاد جهانی و به تبع آن بر ایران داشته باشد. تهدیدات رژیم صهیونیست و آمریکا نسبت به ایران، فضای عدم اطمینان را در بازارهای داخلی تشدید کرده است. این تنش‌ها باعث افزایش نوسانات نرخ ارز و فشار بر بازار سرمایه شده و نگرانی‌هایی درباره افزایش تورم و کاهش قدرت خرید مردم به وجود آورده است. این وضعیت ممکن است سرمایه‌گذاری‌ها را محدود و به خروج سرمایه دامن بزند. همچنین، نگرانی‌ها درباره تشدید تحریم‌ها می‌تواند دسترسی ایران به منابع مالی خارجی را محدودتر کند. از سوی دیگر، آمریکا در آستانه پایان دوره ۹۰ روزه بازنگری تعرفه‌های تجاری خود است که در صورت اعمال یا تغییر تعرفه‌ها، می‌تواند زنجیره‌های تأمین جهانی را تحت تأثیر قرار دهد. این تغییرات به طور غیرمستقیم بر اقتصاد ایران اثرگذار خواهند بود، به ویژه در حوزه صادرات غیرنفتی که به بازارهای آسیایی و اوراسیا وابسته است. هرگونه اختلال در این مسیرها فشارهای ارزی و تجاری را تشدید خواهد کرد. با وجود نگرانی‌های ناشی از بازنگری تعرفه‌های ۹۰ روزه آمریکا و احتمال اعمال محدودیت‌های تجاری جدید، ایران می‌تواند از این شرایط برای تقویت جایگاه خود در زنجیره‌های تأمین جایگزین و بازارهای نوظهور بهره‌برد. فشار آمریکا بر کشورهای رقیب ایران مانند چین ممکن است باعث شود این کشورها به دنبال گزینه‌های جایگزین برای تجارت خارجی باشند که بازار غیرنفتی ایران می‌تواند یکی از گزینه‌های مطلوب بوده و با افزایش رقابت‌پذیری این بخش نهایت بهره‌برداری را انجام داد.

هفته آینده، جهانی ناپایدارتر، مالی تر و سیاست زده‌تر را پیش‌روی ما می‌گذارد.

آمریکا با تصمیمات تجاری‌اش می‌تواند اقتصاد جهانی را دگرگون کند.

اروپا در مرز رکود و ثبات حرکت می‌کند.

چین در جدال احیای اقتصادی است.

هند فرصت‌ساز است.

روسیه و رژیم صهیونیستی درگیر اقتصاد جنگ‌اند.

و ایران، در وضعیتی است که عبور از آن نیازمند تحول واقعی در حکمرانی اقتصادی، مدیریت سیاست خارجی و شفافیت سیاست‌گذاری است.

در چنین شرایطی، تنها دولت هایی که بتوانند هوشمندانه خود را با دگرگونی های زنجیره تأمین جهانی، بازآرایی های ارزی و جریان سرمایه تطبیق دهند، از این مرحله تاریخی با کمترین آسیب عبور خواهند کرد.

تهیه شده در مرکز شتاب تبریز- TAC